

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 28 februari 2023

Saken

Omställningsstudiestöd,
ikraftträdande och utbildning

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 47 § andra stycket i lagen om omställningsstudiestöd inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om omställningsstudiestöd för studier på Komvux Stockholm samt UX-design eller Front End utvecklare vid Nacka Akademi YH under perioden den 2 januari 2023 – den 1 januari 2024.

CSN avslag ansökan för vårterminen 2023 med motiveringen att den behörighetsgivande utbildningen är kortare än 80 veckors heltidsstudier samt att utbildningen påbörjades innan den 1 januari 2023. Av skälen till beslutet framgår att CSN bedömde att NN påbörjade utbildningen den 14 november 2022 och att den motsvarar 20 veckors heltidsstudier. CSN behandlade inte ansökan för höstterminen 2023, med motivering att tidigaste datum att ansöka om omställningsstudiestöd för andra kalenderhalvåret 2023 är den 1 april 2023.

NN överklagade beslutet och anförde bland annat följande. Hon anser att hon har rätt till omställningsstudiestöd, för de kurser och utbildningar hon har ansökt för, och som helhet har en sammanlagd längd på 2,5 år. Hennes studieplan med förberedande och behörighetsgivande kurser på Komvux under vårterminen 2023 (programmering 1, programmering 2 och gränssnittsdesign) ska bedömas som sammanhängande med efterföljande yrkeshögskoleutbildning från och med höstterminen 2023 (Front End Utvecklare eller UX Designer) som kräver särskild behörighet. Omställningsorganisationen TRR har lämnat ett positivt yttrande för denna studieplan som helhet, och enligt 32–33 §§ lagen om omställningsstudiestöd ska särskild hänsyn tas till ett yttrande från en sådan organisation. Hon anser att CSN:s bedömning att inkludera

en kurs med start under november 2022 är felaktigt, det argumentet att denna kurs påbörjades för tidigt för att beviljas omställningsstudiestöd, men samtidigt ser man inte till studieplanens totala längd på cirka 100 veckor (20 veckor på Komvux på 75 procent samt 80 veckor yrkeshögskola på 100 procent). För det första så har hon inte ansökt om omställningsstudiestöd för kurs påbörjad i november 2022, utan hon ansökte omställningsstudiestöd från och med den 1 januari 2023 på 75 procent, tre kurser på vardera 100 poäng. Det faktum att hon läser ytterligare två kurser på vardera 100 poäng borde vara irrelevant för beslutet. Kurser som påbörjades i november 2022 ingår inte i hennes ansökan. För det andra så är hennes totala studieplan längre än 80 veckor, vilket borde i 14 § lagen samt övergångsbestämmelserna för personer över 40 år, vara acceptabelt att ha påbörjat studierna även innan januari 2023, trots att hon inte ens ansökt om omställningsstudiestöd för denna. Slutligen så står det ingenstans i lagen om omställningsstudiestöd att en persons utbildningsförlopp måste ske på en och samma läroanstalt under hela studietidens längd. CSN väljer att separera Komvux från yrkeshögskola och hon anser att man inte kan tolka lagen på detta sätt. Kurserna på Komvux ger den särskilda behörighet som krävs för att kunna bli antagen till yrkeshögskolan. Så länge studierna hänger väl ihop av val av ämnen, och därmed styrker en kandidats chans att nå fram till sitt mål, så borde denna helhet väga tyngre än på vilken läroanstalt man läser vilka ämnen på.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet. CSN bifogade även ett yttrande från rättsavdelningen och anförde i huvudsak följande. Av förarbeten till lagen om omställningsstudiestöd framgår att för studerande som läser vid två eller flera utbildningar får varje utbildning omfatta motsvarande som mest 80 veckors studier på heltid. En behörighetsgivande och en efterföljande utbildning får till exempel var för sig omfatta motsvarande som mest 80 veckors studier på heltid. Mot bakgrund av ikraftträdandebestämmelserna måste därför en utbildning, i detta fall en behörighetsgivande utbildning, som påbörjades innan den 1 januari 2023 vara minst 80 veckor lång för att ge rätt till omställningsstudiestöd, det gäller även om den behörighetsgivande utbildningen ingår i ett utbildningspaket tillsammans med en eller flera utbildningar som i sin tur påbörjades efter den 31 december 2022.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande, och anförde bland annat följande. Hon menar att CSN:s rättsavdelnings argumentation är felaktig, och framhäver på samma sätt som i sin överklagan, att hon har rätt att ansöka om vilka kurser hon själv vill. Det är inte tydligt i lagen vad som menas med en utbildning och hon menar att CSN inte kan bestämma vad som ska vara just den utbildning hon ansöker om. Hon borde kunna välja själv vilken av kurserna hon ansöker stöd för. CSN hänvisar till att hon läser behörighetsgivande kurser. Hennes behörighetsgivande utbildning började den 9 januari 2023. Detta är den kurs som är behörighetsgivande för de utbildningar hon sedan ska läsa på yrkeshögskola, som påbörjas under hösten 2023. De övriga kurserna är inte behörighetsgivande, men dock mycket relevanta för vidare studier. CSN hänvisar även till att studierna vid Komvux inte kan ses som en större utbildningsplan som hör ihop med vidare studier på yrkeshögskola. Eftersom stöd kan lämnas för kurser så korta som en vecka så menar hon att utbildningen som sådan borde kunna tolkas mycket vidare. CSN ignorerar även omställningsorganisationens positiva yttrande för hennes utbildningsplan, vilket

bryter mot 33 §: vid prövning av en ansökan om omställningsstudiestöd ska CSN lägga särskild vikt vid ett sådant yttrande som avser i 32 §.

Av handlingarna i ärendet så framgår att NN ansökte om omställningsstudiestöd för gymnasiekurser vid Komvux Stockholm samt UX-design eller frontend utvecklare vid Nacka Akademi YH under vår- och höstterminen 2023. 2022. NN läste även Webbutveckling 1, som påbörjades den 14 november 2022 och Webbutveckling 2 som påbörjas den 20 mars 2023, dessa kurser ansöker hon inte omställningsstudiestöd för. NN ansöker om omställningsstudiestöd för de behörighetsgivande kurserna Gränssnittsdesign och Programmering 1 och 2, mellan den 9 januari – den 26 maj 2023. Planen med studierna under vårterminen 2023 är att bli behörig till UX-design eller frontend utvecklare vid Nacka Akademi YH, under höstterminen 2023, för vilken hon också ansöker om omställningsstudiestöd för.

Författningsbestämmelser

Av 14 § lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd framgår följande. Omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som motsvarar minst en veckas och som mest 80 veckors studier på heltid. Från och med det kalenderår då den studerande fyller 40 år får omställningsstudiestöd lämnas för en utbildning som är längre än 80 veckor på heltid eller motsvarande antal veckor på deltid.

Enligt punkt 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd tillämpas lagen första gången i fråga om studier på en utbildning som påbörjas efter den 31 december 2022. För studier på en utbildning som är 80 veckor eller mer på heltid, eller motsvarande antal veckor på deltid, tillämpas lagen dock första gången i fråga om omställningsstudiestöd som lämnas för tid efter den 31 december 2022.

Överklagandenämndens bedömning

Överklagandenämnden konstaterar inledningsvis att det, med beaktande av övergångsbestämmelsen, är nödvändigt att fastställa när utbildningen inleddes och hur lång den är för att bedöma om lagen om omställningsstudiestöd är tillämplig.

Vad gäller frågan om när studierna inleddes bedömer Överklagandenämnden att kursen som NN påbörjade under höstterminen 2022 är starkt kopplad till kurserna på Komvux under vårterminen 2023. För den bedömningen talar också att kurserna pågår även delvis under samma tid. I den delen är det därför att anse som en sammanhållen utbildning som påbörjades redan 2022. För att NN ska få rätt till omställningsstudiestöd måste utbildningen då, enligt övergångsbestämmelserna, vara längre än 80 veckor för att lagen ska vara tillämplig. Frågan uppkommer då om denna utbildning kan anses vara en del av ett större utbildningspaket med den senare YH utbildningen och på så sätt sammantaget överstiga 80 veckor.

Av lagens förarbeten (prop. 2021/22:176 s. 197) framgår: "En person som läser på två olika utbildningar samtidigt, bör kunna göra det under förutsättning att de två

utbildningarna var för sig är högst 80 veckor långa. En person som läser en behörighetsgivande utbildning, och därefter en efterföljande utbildning, bör kunna göra det under förutsättning att den förstnämnda och den sistnämnda utbildningen vardera är högst 80 veckor långa."

I denna del gör Överklagandenämnden bedömningen att de inledande studierna på Komvux i huvudsak är att se som behörighetsgivande studier då vissa av Komvux-kurserna är ett senare krav för att bli antagen på den yrkeshögskoleutbildning som NN avser studera under höstterminen 2023. De båda utbildningarna ska därför redan på den grunden ses som fristående ifrån varandra. Det är således inte fråga om en längre sammanhållen utbildning på 80 veckor eller mer.

För att lagen om omställningsstudiestöd ska vara tillämplig före den 1 januari 2023 måste utbildningen, enligt övergångsbestämmelsen, motsvara minst 80 veckors heltidsstudier (jämför Överklagandenämndens vägledande avgörande dnr. 2022-04458). Eftersom utbildningen som NN har sökt omställningsstudiestöd för påbörjades innan 2023 och är kortare än motsvarande 80 veckor på heltid är lagen om omställningsstudiestöd inte tillämplig innan nämnda datum. Det förhållandet att NN avser att ansöka om omställningsstudiestöd för endast en del av utbildningen föranleder ingen annan bedömning. NN kan därför inte beviljas omställningsstudiestöd och överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Anders Karlsson

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Olof Edling, Staffan Ingmanson, Gunilla Lavås, Helena Söderberg, Jonathan Sjölander och Jenny Twana.

Föredragande: Anders Karlsson

Kopia till: CSN och CSN:s rättsavdelning
Kopia till Utbildningsdepartementet